

دانشکده دامپزشکی

پایان نامه برای دریافت درجه‌ی دکترای حرفه‌ای دامپزشکی

شماره ثبت: ۳۶

سال تحصیلی: ۹۵

عنوان:

ارزیابی مواجهه‌ی غذایی باقیمانده‌ی آنتی‌بیوتیکی تتراسایکلین در گوشت
طیور مصرفی شهرستان سمنان در گروه‌های مختلف سنی

استادان راهنما:

دکتر سید حسام‌الدین عمادی چاشمی

دکتر ابراهیم شهروزیان

نگارنده:

مینا بینش

استاد راهنمای اول: دکتر سید حسام‌الدین عمادی چاشمی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

استاد راهنمای دوم: دکتر ابراهیم شهروزیان استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

استاد مشاور: دکتر حمید استاجی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

داور: دکتر اشکان جبلی جوان دانشیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

داور: دکتر سارا مهدی‌زاده مود استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

خلاصه فارسی:

آلودگی مواد غذایی به مواد شیمیایی به خصوص آنتی‌بیوتیک‌ها خطری جدی برای سلامت عمومی محسوب می‌شود. ارزیابی مواجهه‌ی غذایی جزئی ضروری برای ارزیابی خطرات مواد شیمیایی موجود در منابع غذایی می‌باشد. دریافت باقیمانده‌های آنتی‌بیوتیکی بیش از مقدار قابل قبول (ADI) توصیه شده توسط JECFA و سازمان بهداشت جهانی، خطرناک بوده و موجب عوارض متعدد سم‌شناسی، میکروبیولوژی و ایمونولوژی شامل؛ واکنش‌های سمی و آلرژیک، پاتوژن‌های مقاوم به آنتی‌بیوتیک، واکنش‌های آنافیلاکتیک، سردرد، دانه‌های پوستی، آنمی آپلاستیک، تغییر در میکروفلور روده می‌شود. با توجه به مصرف بی‌رویه در استفاده از آنتی‌بیوتیک‌ها در صنعت پرورش طیور و توجه ویژه‌ی مرغداران به آنتی‌بیوتیک‌های دسته تتراسایکلین به دلیل وسیع‌الطیف بودن آن انتخاب شد. در این مطالعه ارزیابی مواجهه‌ی غذایی این آنتی‌بیوتیک در گوشت طیور مصرفی در شهرستان سمنان با استفاده از داده‌های به دست آمده از باقیمانده آنتی‌بیوتیکی تتراسایکلین، میانگین مصرف گوشت طیور در وزن افراد برای گروه‌های مختلف سنی، از طریق مدل‌های ریاضی محاسبه شده است. تعداد ۱۴۰ نمونه‌ی ران و سینه‌ی مرغ به صورت تصادفی از مزارع پرورش مرغ شهرستان سمنان قبل از کشتار جمع‌آوری شدند، که داده‌های به دست آمده از غلظت باقیمانده تتراسایکلین با روش الیزای رقابتی، و داده‌های به دست آمده برای میانگین مصرف و وزن افراد در گروه‌های مختلف سنی از طریق سامانه جهاد کشاورزی و مراکز بهداشت به ترتیب به دست آمده‌اند. نتایج نشان داد که ۶۸/۵۷٪ نمونه‌ها از نظر حضور باقیمانده آنتی‌بیوتیک تتراسایکلین مثبت بودند. میانگین باقیمانده آنتی‌بیوتیک تتراسایکلین در گوشت طیور مصرفی شهرستان سمنان در این مطالعه $6 \mu\text{g}/\text{kg}$ بود و حداکثر غلظت باقیمانده $21 \mu\text{g}/\text{kg}$ اندازه‌گیری شد. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که دریافت تخمینی از طریق غذا (EDI)، دریافت حداکثر روزانه تئوری (TMDI)، تخمین مواجهه جهانی غذایی مزمن (GECDE) پایین‌تر از میزان مواجهه‌ی روزانه‌ی افراد در سطح قابل قبول ($30-0 \mu\text{g}/\text{kg}$) قرار داشت. خوشبختانه برنامه‌های نظارتی برای پایش حضور باقیمانده‌های دارویی در فرآورده‌های دامی توسط ادارات دامپزشکی به عنوان متولی اولیه امور بهداشتی انجام می‌شود. نتایج مطالعه حاضر برای مسئولین ایمنی و نظارتی به منظور ایجاد سیاست‌های جدید برای محدود کردن خطرات بالقوه در محصولات و فرآورده‌های دامی حالت گزارش‌دهی دارد.

کلیدواژه‌ها: ارزیابی مواجهه‌ی غذایی، باقیمانده تتراسایکلین، گوشت طیور مصرفی.